

Grund- og nærhedsnotat til Folketingets Europaudvalg

Center
Center for Global
Klimahandling

Team
Klimaneutralt EU

Dato
8. januar 2021

J nr. 2020 - 5618

/ MIMAN

Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, det Europæiske Råd, Rådet, Det Europæiske økonomiske og sociale udvalg og regionsudvalget om Den europæiske klimapagt

KOM(2020) 788

Notatet sendes tillige til Folketingets Klima-, Energi- og Forsyningsudvalg

1. Resumé

Europa-Kommissionen har den 9. december 2019 offentliggjort en meddelelse om Den europæiske klimapagt, der skal udgøre rammen for inddragelse af borgere og civilsamfund i den grønne omstilling.

Meddelelsen præsenterer Europa-Kommissionens plan for udrulning af klimapagten samt en række fokusområder for det videre arbejde. Kommissionen lægger i sin meddelelse op til, at pagtens arbejde skal drives af en række ambassadører, der udgøres af individer såvel som repræsentanter fra organisationer og virksomheder. Ambassadørernes arbejde understøttes af et sekretariat nedsat af Kommissionen samt en onlineplatform, der ligeledes drives af Kommissionen.

Klimapagtens fokusområder er i første omgang grønne områder, grøn mobilitet, grønne færdigheder og grønne bygninger. Tiltagene under hvert fokusområde har til formål at danne netværk på tværs af EU gennem bl.a. aktiv brug af eksisterende EU-programmer.

Klimapagten har derudover til formål at sprede videnskabelig information om klimaforandringerne samt at bekæmpe misinformation. Dette skal bl.a. gøres gennem indsatser i skoler, uddannelsesinstitutioner og forskningsprogrammer.

Meddelelsen har i sig selv ingen lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser.

Regeringen byder Kommissionens meddelelse om Den europæiske klimapagt velkommen og ønsker at understøtte klimavenlig adfærd og inddrage befolkningen aktivt i den grønne omstilling. Regeringen ser desuden positivt på tiltag, der understøt-

ter virksomhedernes omstilling til en grøn og cirkulær økonomi. Regeringen vil derudover bidrage med relevant læring og erfaringer fra danske initiativer møntet på aktiv inddragelse af borgere og civilsamfund såsom det danske Borgerting og Ungeklimarådet.

2. Baggrund

Kommissionen lancerede den 9. december 2020 meddelelsen ”Den europæiske klimapagt” (KOM (2020) 788). Meddelelsen blev modtaget i dansk sprogversion den 11. december 2020.

Den europæiske klimapagt blev offentliggjort som led i *Den europæiske grønne pagt* (KOM (2019) 640), der blev præsenteret 11. december 2019 og som udstikker rammerne for den europæiske klimaindsats. I meddelelsen om *Den europæiske klimapagt* lægges der vægt på inddragelse af borgere og civilsamfund i den europæiske klimaindsats fremover.

3. Formål og indhold

Meddelelsen, ”*Den europæiske klimapagt*”, har til formål at sikre en bredere inddragelse af borgere og civilsamfund i relation til opfyldelse af de europæiske mål for klimaet, miljøet, naturen og for bæredygtig udvikling. Den europæiske klimapagt skal derfor ses i forlængelse af de målsætninger, der blev fremsat i *Den europæiske grønne pagt* og som redskab for, at borgere, lokalsamfund, virksomheder og organisationer kan bidrage til opfyldelsen af de europæiske klima- og bæredygtighedsmål.

Kommissionen ønsker med den europæiske klimapagt at samle en bred række af interessenter mhp. at udforme og forpligte sig til en række frivillige tilsagn, der tilsammen skal skabe adfærdsændringer på alle niveauer. Kommissionens hensigt er således at samle aktører fra både lokalt og regionalt plan, civilsamfundet, erhvervslivet samt uddannelsessektoren, der sammen kan arbejde om at tackle klimaændringer og miljøforringelser.

Kommissionen vil i første omgang med den europæiske klimapagt opfordre individer og organisationer til at blive ambassadører for den europæiske klimapagt for at gå foran med et godt eksempel inden for klima- og miljøbeskyttelse. Individer og organisationer kan ansøge om at blive dette via pagtens webside, hvorefter der vil blive foretaget en vurdering af ansøgerne på baggrund af en beskrivelse af deres planlagte aktiviteter og erfaring. Ambassadører vil få adgang til pagtens platforme og kommunikationsmateriale og indgå i pagtens ambassadørnetværk. Ambassadørerne vil desuden skulle forpligte sig til specifikke tilsagn. I det første år af den europæiske klimapagt gives der mulighed for at lancere og tilslutte sig tilsagn om klima- og miljøindsats, udveksle erfaringer samt at undersøge den samlede indvirkning af fælles aktioner.

Et særligt sekretariatet under ledelse af Kommissionen vil bistå med udfoldelsen og implementeringen af den europæiske klimapagt. Sekretariatet vil assistere med at

kommunikere med og informere dem, der allerede er aktive inden for klimaindsatsen samt at nå ud til grupper, der endnu ikke er involveret. Sekretariatet vil desuden forvalte pagtens onlineplatform. Sekretariatet vil derudover samarbejde med borgere og interessenter for at fremme deltagelse, netværkssamarbejde samt at oprette deltagerorienterede arrangementer, samt bidrage med ekspertviden. Endelig vil sekretariatet bidrage med at understøtte etableringen af pagten, dens forvaltning, sikre tilknytning til relevante initiativer, grupper og institutioner samt stimulere initiativet.

Bevidsthed

Den europæiske klimapagt har desuden til formål at øge bevidstheden blandt borgere, organisationer og virksomheder om klimaforandringernes påvirkning samt hvilke handlinger, man kan bidrage med for at imødegå dem. Pagten skal derfor sprede videnskabelig information samt bekæmpe misinformation bl.a. gennem redskaberne i Kommissionens handlingsplan for online desinformation.

Kommissionen vil derfor i samarbejde med den europæiske klimapagts deltagere udarbejde kommunikationsmateriale. Kommissionen vil i den henseende række ud til en bred skare af ambassadører og sikre, at de får det fornødne kommunikationsmateriale og netværksmuligheder samt støtte deres outreachmuligheder i og uden for Europa. Kommissionen vil derfor afholde online- og offline møder og -arrangementer for at tilskynde til udveksling og dialog.

Kommissionen vil desuden arbejde for at gøre forskningsresultater mere tilgængelige for befolkningen ved eksempelvis at lade klimaforskere besøge skoler og højere uddannelsesinstitutioner. Kommissionen vil desuden fremme klimakompetencer og integrationen af klimavidenskaber i uddannelsesprogrammer i skoler, erhvervsrettet grund- og efteruddannelse, videregående uddannelse og livslang læring. Til samme formål vil Kommissionen også mobilisere sin nye koalition for klimaudannelse (Education for Climate Coalition). Endelig vil Kommissionen vedtage retningslinjer for EU-finansierede forskningsprojekter angående formidlings- og kommunikationsaktiviteter.

Kommissionen vil desuden række ud til skoler gennem Kommissionens "Elev- og lærerhjørne", hvor man vil bidrage ved at stille undervisningsmateriale udarbejdet af EU-institutionerne til rådighed for elever og lærere mhp. at øge børn og unges bevidsthed om klimaforandringerne samt deres muligheder for selv at agere.

Endelig vil Kommissionen tilskynde til foranstaltninger, der tager hensyn til social bæredygtighed, social velfærd, inklusion, lighed, mangfoldighed, tilgængelighed og prisoverkommelighed for alle, og som har til formål at nå ud til de mest sårbare personer og områder.

Indsats og værdier

Individer eller organisationer, der deltager i den europæiske klimapagt, kan involvere sig på forskellig vis. De vil f.eks. kunne registrere deres initiativer og tilsagn på klimapagtens onlineplatform eller deltage i andres initiativer. Kommissionen vil derudover undersøge muligheden for et samarbejde med den globale "Count Us In"-kampagne, der sigter mod at mobilisere 1 milliard mennesker til klimahandling.

Den europæiske klimapagt vil opfordre særligt unge til at sætte klima- og miljøspørgsmål på den globale dagsorden. Kommissionen vil derfor indgå i regelmæssige dialoger med unge og søge at give dem en fremtrædende plads i den europæiske klimapagt.

Den europæiske klimapagt baserer sig på seks værdier, som deltagere i pagten skal respektere. Disse værdier tæller 1) *Forskning, ansvar og forpligtelse*, der forpligter deltagerne til at deltage med videnskabeligt baserede tiltag, der ideelt set er målbare, 2) *Gennemsigtighed*, der forpligter deltagerne til at dele relevante oplysninger om deres tiltag, metoder og resultater med offentligheden 3) *Ingen greenwashing*, der tilskynder til, at man registrerer tilsagnene under pagten, så Kommissionen med en passende metode kan overvåge fremskridt med forskellige niveauer af kontrol baseret på deltagernes kapacitet 4) *Ambition og uopsættelighed*, der forpligter deltagerne på at stræbe efter transformative og visionære løsninger, projekter og eksperimenter 5) *Tiltag, der er tilpasset lokale forhold*, der forpligter deltagerne på at tilpasse sine aktiviteter efter de lokale forhold samt 6) *Diversitet og inklusivitet*, der sigter mod at alle skal kunne deltage uanset personlige karakteristika såsom køn, alder og handicap.

Den europæiske klimapagt vil benytte sig aktivt af en række digitale værktøjer for at øge deltagelsen herunder brug af kunstig intelligens. Pagten vil desuden udforske løsninger til bæredygtige adfærd ændringer på individuelt og kollektivt plan gennem integrerede IT-systemer udviklet vha. EU-finansieret forskning. Disse systemer skal gøre det muligt for lokalsamfund at anvende mobiltelefoner til at indsamle data, der kan parres med observationer fra eks. Copernicus. Derudover vil man benytte sig af online, aktive borgerdialoger, og endelig vil Kommissionen tilskynde til og støtte områder, der muliggør konkurrencer og fastsættelse af mål såsom f.eks. applikationer.

Grønne arealer

Kommissionen vil bruge den europæiske klimapagt til at støtte op om eksisterende initiativer, der skal fremme grønne områder i EU, som f.eks. plantningen af tre milliarder ekstra træer i Europa inden 2030 i henhold til Kommissionens biodiversitetsstrategi. Således vil den europæiske klimapagt støtte lokalsamfund, organisationer og enkeltpersoner, der er engageret i nye træplantnings- og -plejeinitiativer, gennem f.eks. øge synlighed og information. Den europæiske klimapagt vil i den forbindelse sørge for information angående EU-støttede landbrugsplaner i medlemslandene og til en række EU-fonde og -platforme.

Kommissionen vil med den europæiske klimapagt give information til lokale og regionale myndigheder gennem eksisterende ressourcer, netværk og platforme. Derudover vil man give lokale myndigheder løsninger, der kan genoprette, udvide og beskytte grønne byområder ved at bygge på eksisterende politikker såsom Horisont Europa. Endelig vil man oprette et forum for dialog mellem lokalsamfund, virksomheder, jordejere og lokale myndigheder for at sikre, at der kan afsættes tilstrækkelig områder til genopretning af vegetation.

Grøn mobiltiet

Den europæiske klimapagt søger også at sætte fokus på grøn mobiltiet. Kommissionen vil med den europæiske klimapagt være samlingspunkt for tilsagn fra interessenter, byer eller regioner, der ønsker at gå sammen om grønne mobiltietsløsninger. Disse løsninger kan eks. være interessenter, der ønsker at gå sammen om at købe nulemissionstransportmidler, øge længden og kvaliteten af sikker cykelinfrastruktur og nedbringe antallet af trafikdræbte i byerne, indføre mobiltiets- og logistikløsninger og udforme mobiltietsplaner for at reducere emissioner og luftforurening. Endeligt ønsker Kommissionen med den europæiske klimapagt at tilskynde brug af multimodal transport, der særligt på kortere rejser kan udgøres af en kombination af kulstofneutrale transportmuligheder.

Grønne bygninger

Kommissionen vil med den europæiske klimapagt støtte renovering af bygninger i overensstemmelse med Kommissionens renoveringsbølge. Dette skal bl.a. ske ved, at man gennem den europæiske klimapagt vil give oplysninger vedr. fordelene ved at forbedre den energi- og materialemæssige ydeevne i boliger og offentlige bygninger. Man vil desuden gennem den europæiske klimapagt tilskynde til tilsagn, måle fremskridt samt facilitere drøftelser blandt interessenter og borgere, herunder ved at skabe løsninger gennem Horisont Europa. Disse skal bidrage til Kommissionens vision om et europæisk Bauhaus, hvor arkitekter, kunstnerne, studerende, ingeniører mfl. bl.a. skal samarbejde om at gøre bygninger mere bæredygtige. Kommissionen vil også benytte den europæiske klimapagt til at dele vejledning og teknisk bistand til lokale myndigheder og borgere, der i forbindelse med EU-renoveringsbølgen ønsker at arbejde med energiproduktion- og forbrug i bygninger. Endelig vil Kommissionen med den europæiske klimapagt henvise til tilgængelige midler under f.eks. LIFE-programmet og Den Europæiske Fond for Regionaludvikling.

Grønne færdigheder

Med den europæiske klimapagt ønsker Kommissionen også at sætte fokus på grønne færdigheder. Kommissionen ønsker således at tilskynde til inddragelse af private såvel som offentlige interessenter, der kan tage skridt til opskoling og omskoling af arbejdsstyrken. Kommissionen ønsker ligeledes at sprede bedste praksisser på tværs af diverse europæiske initiativer herunder den europæiske uge for erhvervskompetencer, Skills for Life, Den Europæiske Alliance for Lærlingeuddannelser samt Erasmus+-finansierede projekter. Sidstnævnte skal også bruges mhp. at

udvikle partnerskabsprojekter for organisationer på tværs af uddannelses- og ungdomsområdet. Pagten skal derudover bruges til at hjælpe med at navigere i den nye Europæiske Socialfond Plus for 2021-2027 og genopretningsfaciliteten. Kommissionen agter også at benytte pagten til at tilskynde interessenter og lokale myndigheder til at drage nytte af Fonden for Retfærdig Omstilling for at fremme omskoling og aktiv inddragelse af arbejdstagere og jobsøgende. Endelig vil Kommissionen benytte pagten til at støtte videregående uddannelsesinstitutioner til at udvikle og undervise i programmer om miljø- og klimabaserede livscykluspåvirkninger, herunder gennem korte kurser om bæredygtighed.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

6. Gældende dansk ret

Der redegøres ikke for dansk ret, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Meddelelsen vurderes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser. I det omfang Kommissionens meddelelse udmøntes i konkrete initiativer, vil det skulle vurderes, om det vil medføre lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Meddelelsen vurderes ikke i sig selv at have statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. I det omfang Kommissionens meddelelse udmøntes i konkrete initiativer, vil det skulle vurderes, om det vil medføre statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Meddelelsen har ikke i sig selv konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Meddelelsen har været i høring i Specialudvalget for Klima-, Energi- og Forsyningspolitik fra den 11. december 2020 til 4. januar 2021. Der er i alt indkommet to høringssvar.

Dansk Erhverv takker for muligheden for at komme med høringssvar til den europæiske klimapagt.

Dansk Erhverv påpeger, at den europæiske klimapagt er et initiativ, der omfatter hele EU, og som giver borgere, lokalsamfund og organisationer mulighed for at deltage i klimaindsatsen og opbygge et grønnere Europa. Hertil tilføjer Dansk Erhverv, at klimapagten giver alle borgere mulighed for at deltage i informationsudveksling, debatter og gøre noget ved klimakrisen som del af en stadig voksende europæisk klimabevægelse.

Dansk Erhverv støtter Kommissionens mål om bl.a. at bruge klimapagten til at imødegå misinformation og fake news omkring klimaproblematikker. Videndeling og et fælles videnskabeligt forankret beslutningsgrundlag er centralt i vores indsats for at mindske konsekvenserne af klimakrisen og opnå vores fælles klima målsætninger.

Dansk Erhverv støtter EU's transportpolitik som sætter decarbonisering og modernisering af hele transport- og mobilitetssystemet i fokus. Her er et internationalt samarbejde nødvendigt, og Dansk Erhverv er stor tilhænger af et fælles europæisk samarbejde. Dansk Erhverv støtter også entydigt op om at EU skal drage fuld fordel af intelligente digitale løsninger og intelligente transportsystemer. Her er der store forretningsmuligheder inden for kunstig intelligens og diverse løsninger. Den fortsatte udvikling af TEN-T-nettet spiller også en vigtig rolle i det europæiske transportsystem. For at opnå et sammenhængende Europa og styrke det indre marked skal det være en vigtig prioritet.

Dansk Erhverv støtter ydermere målsætningen om en reduktion på 90 pct. af drivhusgasemissioner fra transport som fremlagt i EU Green Deal. Dansk Erhverv understreger, at alle transportformer skal bidrage til, at det er teknologisk muligt og økonomisk klogt at reducere afhængighed af fossile brændstoffer. Dansk Erhverv påpeger derfor, at EU derfor skal allokere ressourcer til yderligere forskning og udvikling af grønne løsninger.

Dansk Erhverv deler EU-Kommissionens fokus på, at der skal ses på både energiforbruget men også på klimabelastningen fra byggematerialerne og selve bygningen. Dansk Erhverv påpeger, at for at opnå målet om bæredygtige bygninger er det vigtigt at inkludere totalomkostninger (TCO), livscyklusberegninger (LCA) og funktionskrav. Dansk Erhverv fremhæver, at dette er nødvendigt for at drive den grønne omstilling.

Finans Danmark støtter varmt Kommissionens fokus på at håndtere de klima- og miljømæssige udfordringer, som vi står overfor. Det er senest udtrykt ved Kommissionens lancering af en europæisk klimapagt.

Finans Danmark fremhæver, at Kommissionen inviterer den private sektor, virksomheder og den finansielle sektor til at "do well by doing good". Finans Danmark har stort fokus på, at den danske finansielle sektor aktivt skal bidrage til at nedbringe klimabelastningen

Finans Danmark påpeger, at de i 2020 har udviklet en model, som både Finans Danmarks og Forsikring & Pensions medlemmer kan anvende til at måle CO₂-aftrykket på udlån og investeringer. Finans Danmark fremhæver, at modellen giver mulighed

for at sætte mål for reduktioner i CO₂-aftrykket i de kommende år på udlån og investeringer, hvilket Finans Danmark direkte har anbefalet medlemmerne at gøre. Derudover har Investering Danmark på vegne af sine medlemmer givet tilsagn om at reducere CO₂-aftrykket for danskernes private investeringer, så det i 2030 er 75 pct. mindre end aftrykket for verdensaktieindekset i dag.

Finans Danmark påpeger yderligere, at mange af regeringens klimapartnerskaber har sat behovet for en ensartet måde at opgøre virksomhedernes CO₂-aftryk på dagsordenen. Finans Danmark fremhæver, at regeringen har bedt finanssektorens klimapartnerskab med Finans Danmark om at stå i spidsen for et bredt samarbejde om at udvikle en fælles metode til at opgøre CO₂-udledninger. Det, understreger Finans Danmark, kan virksomheden på den ene side bruge i sit eget arbejde med planer for at nedbringe sit CO₂-aftryk, ligesom det kan indgå i virksomhedens dialog med den finansielle sektor. Samarbejdet planlægger at præsentere en række anbefalinger for Grønt Erhvervsforum i slutningen af marts.

Finans Danmark pointerer, at en række medlemmer har forpligtet sig blandt andet gennem tilslutning til Task Force on Climate-related Financial Disclosure (TCFD), Principles for Responsible Investment (PRI) og Principles for Responsible Banking (PRB). Finans Danmark understreger, at disse principper blandt andet indebærer, at medlemmerne forpligter sig til at indarbejde bæredygtighed i forretningsmodellen og have dialog med alle relevante stakeholders herom.

Finans Danmark fremhæver, at der løbende er en dialog mellem medlemmerne og deres kunder både virksomheder og husholdninger, hvor blandt andet energieffektivitet inddrages, jf. nedenfor. Finans Danmark har indgået et samarbejde med Energistyrelsen om kampagnen "Byg om, så det kan mærkes", hvis formål er at få flere boligejere til at energirenovere.

Finans Danmark betoner yderligere, at Kommissionen fremhæver udnyttelse af teknologi som et fokusområde. Finans Danmark vil i den forbindelse gerne fremhæve, at de støtter etablering af et fælles ESG EU-dataregister. Det skal bestå af standardiserede og digitaliserede data om klima og miljø, sociale og ledelsesmæssige forhold (såkaldte ESG-data), og skal være let tilgængelig for alle interessenter på tværs af landegrænser.

Finans Danmark påpeger, at Kommissionen ifølge klimapagten vil bidrage med et overblik over tilgængelig finansiering eller finansieringsbehov for klimarelaterede initiativer, herunder små græsrodsprojekter. Formålet er at støtte initiativer, som kun kræver få ressourcer, men har potentiale til at udbredes og skabe positiv effekt. Finans Danmark pointerer, at det er vigtigt, at flere af medlemmerne bidrager aktivt i de finansielle økosystemer for bæredygtige start-ups.

Finans Danmark understreger, at de gerne vil støtte initiativet med klimaambassadører og er i gang med at undersøge, om de skal anbefale et medlem.

Finans Danmark fremhæver, at energieffektiviseringer af bygninger er et vigtigt skridt i den bæredygtige omstilling af samfundet, da en stor del af energiforbruget stammer

fra ejendomme. Der er ifølge Finans Danmark derfor et stort potentiale i at nedbringe det samlede energiforbrug – og dermed også CO₂-udledningen. Derfor mener Finans Danmark, at det er positivt, at klimapagten skal understøtte energieffektiviseringer af bygninger i tråd med Kommissionens renoveringsbølge.

Finans Danmark understreger, at for at lykkes med den grønne omstilling af bygningsmassen er det vigtigt, at flere tilskyndes til at energirenovere deres ejendomme. En barriere for flere energirenoveringer er, at mange ikke kender til den energimæssige stand af deres ejendom. Finans Danmark betoner, at penge- og realkreditinstitutter har en vigtig rolle at spille, og derfor bruger Finans Danmarks medlemmer de naturlige kontaktpunkter med kunderne, fx ved låneomlægning at have en dialog om mulige energiforbedringer. Finans Danmark pointerer dog også, at der er dog behov for bedre data og redskaber. Det er vigtigt, at datagrundlaget for energimærker og energiforbrug forbedres. Det kan blandt andet være ved øget digitalisering, nemmere adgang til data og hyppigere opdatering af energimærker. Derudover fremhæver Finans Danmark, at der er brug for, at energimærkningsordningen er lettere at forstå for ejeren, så den kan fungere som en konkret klimahandlingsplan for ejendommen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre landes holdninger til meddelelsen.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen byder Kommissionens meddelelse om Den europæiske klimapagt velkommen.

Regeringen ønsker at understøtte klima- og miljøvenlig adfærd og inddrage befolkningen aktivt i den grønne omstilling. Regeringen arbejder for at sikre en bred forankring af klima- og miljøindsatsen og anser Den europæiske klimapagt som et tiltag, der kan bidrage til at sikre den nødvendige forankring og understøtte den grønne omstilling i Europa.

Regeringen ser desuden positivt på tiltag, der understøtter virksomhedernes omstilling til en grøn og cirkulær økonomi, og som understøtter virksomhedernes udnyttelse af de kommercielle muligheder både nationalt, i EU og globalt.

Regeringen vil derudover bidrage med relevant læring og erfaringer fra danske initiativer møntet på aktiv inddragelse af borgere og civilsamfund såsom det danske Borgerting og Ungeklimarådet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Meddelelsen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.